

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
nve@nve.no

Bergen 24. juni 2009

Anleggsbidrag og fellesmåling

Høringsuttalelse fra Småkraft AS

Bakgrunn

Denne høringsuttalelsen gjelder "Forslag til endring i forskrift nr 302 av 11 mars 1999" og høringsbrev 3 april 2009.

Småkraft AS eies av kraftselskapene i Statkraftalliansen. Småkraft bygger, eier og driver småkraftverk sammen med lokale grunneiere, og er den største småkraftutbyggeren i Norge. Vi har i dag en portefølje på 2.2 TWh med småkraftverk under planlegging, bygging og drift. Småkraft representerer fallrettene til over 600 grunneiere fordelt på 181 småkraftverk, med 16 kraftverk i drift, og 22 med konsesjon under bygging og detaljplanlegging.

Småkraft har opparbeidet omfattende og landsdekkende erfaring med virkningene av dagens netregime, og ønsker å kommentere forslaget til endringer i forskrift 302. Våre kommentarer går på bruk av anleggsbidrag.

Det legges nå i energiloven opp til at nettselskapene får tilknytningsplikt for småkraftverk i nettet. Det er da viktig at det legges opp til gode løsninger på hvordan kostnader for slik tilknytning skal håndteres.

Erfaringer

Det foregår en vanskelig diskusjon mellom nettselskap og produsenter om størrelsen av anleggsbidrag. Delvis om restlevetid på eksisterende nett, delvis om hvilken investering som er nødvendig, og delvis hvem som bør betale hva.

Et ferskt eksempel fra juni 2009 er Reingardsåga Kraftverk, hvor Småkraft AS har opplevd at lokalt nettselskap legger betydelig innsats i å presse oss til å installere nettselskapets bryteranlegg, selv om vårt kraftverk allerede er utstyrt med tilsvarende og bedre utstyr som oppfyller alle nødvendige krav til sikkerhet og overvåking. Det vil gi betydelig økning av anleggsbidrag, for en etter vårt syn unødvendig investering. Våre løsninger er godkjent og benyttet på mange av våre kraftverk i andre nettområder, de er godkjent av DSB, og NVE instruerte nettselskapet om å koble til anlegget med vårt utstyr. NVE nektet i tillegg bruk av nettselskapets eget utstyr.

Nettselskapet har allikevel koblet til kraftverket med sitt utstyr, og ønsker å belaste oss med kostnadene for dette utstyret. Til overmål var utstyret nettselskapet installerte defekt og gav nettutfall straks det ble tilkoblet.

Dette er et eksempel på at dialogen mellom utbyggere og nettselskap kan være vanskelig, og vi kommer i denne høringsuttalelsen med forslag til håndtering av anleggsbidrag som kan føre slike diskusjoner inn i et mer samfunnsnyttig spor.

Vi har disse kommentarene til forslag til endring i forskriften:

Anleggsbidrag generelt

I forslaget sier NVE at tilknytningsplikten som er foreslått i endring i energiloven øker behovet for at nettselskapene i større grad skal kunne kreve anleggsbidrag.

Etter vårt syn er ikke den forutsetningen uten videre riktig. Vi har i vår høringsuttalelse til endring i energiloven påpekt at bruken av anleggsbidrag ved tilknytning av småkraftverk bør endres helt, slik at ikke nettselskap og utbygger er de eneste som skal dekke anleggsbidraget.

Samfunnet etterspør mer fornybar energi. Det er da naturlig at de som etterspør mer energi også tar del i kostnadene for å få frem denne.

Nettinvesteringer for ny produksjon gjøres i liten grad for å avhjelpe lokal forsyning, og det er derfor heller ikke rimelig at lokale nettkunder belastes kostnadene. Det er heller ikke rimelig at utbyggere tar hele kostnaden, mens eksisterende produksjon har fått tilgang på nett kostnadsfritt.

Forbedring av nett-infrastruktur bør være et samfunnsanliggende. Vi foreslår at kostnadene finansieres over sentralnettstariffen og på den måten løftes vekk fra det enkelte nettselskap. Alle nettkostnader som kan relateres direkte til ny produksjon kan da finansieres over sentralnettstariffen. Den andelen av en nettinvestering som kan sees som en reinvestering for eksisterende nett kan dekkes av nettselskapet som i dag.

På samme måte som for sentralnettet kan dette praktiseres etter gitte kriterier for samfunnsmessig lønnsomhet, for å unngå overinvesteringer.

Anleggsbidrag i masket nett

Hvis det allikevel velges å innføre betaling av anleggsbidrag for ny produksjon i maskede nett har vi disse synspunktene:

Vi støtter NVEs forslag om at anleggsbidrag i maskede nett kun fastsettes når en tilknytning entydig utløser investeringen.

Vi støtter NVEs forslag om at tilknytning kun skal utløse en forholdsmessig andel av kostnadene.

Det må stilles krav til dokumentasjon fra nettselskap av såkalte "nødvendige investeringer", slik at produsenter som belastes anleggsbidrag får mulighet til å påvirke disse og til å påklage dem om nødvendig.

Fordi det er mange og små nettselskap i dag blir ledig kapasitet i nærliggende nett ikke utnyttet fordi kraftverket ligger innenfor et annet nettselskaps område enn der hvor nettet har best kapasitet. Tilknytning av Bergstø Kraftverk som settes i drift i juni 2009 er et slikt eksempel, kraftverket ligger i Skånevik Ølen Kraftlags nettområde, men kun 200 m fra nettet

til Odda Energi. Av den grunn får vi ikke benyttet ledig kapasitet hos Odda Energi. Vi foreslår at nettselskap pålegges å utnytte kapasitet i nærliggende nett, ikke bare i sitt eget.

Om reinvestering og overdimensjonering

Ny produksjon fra småkraftverk kommer i små enkeltutbygginger som gjøres på ulike tidspunkt. Det er ikke mulig å samordne utbygging innenfor et område i særlig grad, slik høringsnotatet fra OED om endringer i energiloven angir.

Vi støtter NVEs forslag til at reinvesteringer ikke kan finansieres gjennom innkreving av anleggsbidrag. Men vi mener i tillegg at fremskynding av reinvestering ikke bør belastes utbyggere. Årsaken er at forsømt vedlikehold er vanlig i norske nett, også i følge nettselskapene selv. Nettselskapene vil da kunne skyve forsømte reinvesteringer over på produsentene ved at det fremstår som fremskyndet investering.

Vi støtter NVEs forslag til at nettselskapet tar risiko ved eventuelle overinvesteringer i nettet, slik at ikke enkeltutbyggere pålegges å ta slik risiko for andre utbygginger. OED har tidligere antatt at utbyggere kan samordne seg tidsmessig for å unngå slike overinvesteringer, men det er i praksis nesten aldri mulig.

Nettselskap forsøker i dag noen ganger å holde ledig kapasitet i eksisterende nett av til egen påtenkt produksjon, som i mange tilfelle er svært usikker. Ved å love bort kapasitet til usikre prosjekt belastes utbyggere med anleggsbidrag som siden kan vise seg å bli unødvendig. Vi foreslår at slike overinvesteringer også dekkes av nettselskapet dersom forventet ledig kapasitet ikke blir benyttet innenfor en 10-års frist.

Fordeling av anleggsbidrag over tid

Vi støtter NVEs forslag til at fordeling av anleggsbidrag over tid begrenses til en periode på 10 år. Det er viktig at eventuelle overinvesteringer som fremtrer på slutten av en slik periode, ikke belastes den eller de utbyggere som kommer på slutten av perioden, men at disse kun belastes den forholdsmessige andel basert på de forutsetningene som gjaldt da investeringen ble gjort.

Konsekvenser

Vårt forslag om å la anleggsbidragets produksjonrelaterte kostnader dekkes av sentralnettstariffen vil gi samfunnsøkonomisk effektiv nettutvikling, forutsatt at samfunnsøkonomiske kriterier legges til grunn ved vurdering av de enkelte investeringene.

Bergen 24 juni 2009

Rein Husebø
Adm. dir Småkraft AS